

mediefakta 1/2004

informasjon fra medienorge (www.medienorge.uib.no)

medienorge

10 år

med fakta om norske massemedier

medienorge fyller 10 år og vi markerer begivenheten med å se tilbake på noe av det vi har utrettet i løpet av virksomhetens første ti år.

I en medieverden preget av raske endringer og teknologisk utvikling er behovet for oversikt og rask tilgang til kvalifisert dokumentasjon viktigere enn noen gang. **medienorge** har bygget opp en omfattende kunnskapsbase som dokumenterer medieutviklingen i Norge gjennom tall og fakta.

medienorges tilbud er unikt i Norge; Informasjonen vi formidler er kvalitetssikret og bygget opp som tidsserier, den er fritt tilgjengelig på internett og ikke minst omhandler den mediene som helhet.

10 år – hva har vi oppnådd?

- 350 internettsider med tall og fakta om alle norske medier
- informasjon fra 40 ulike kilder
- 150 forskjellige statistikkvalg
- 150 aktive pekere til norske og internasjonale nettsteder på mediefeltet
- kvalitetssikret og dokumentert statistikk
- statistikk som er sammenlignbar over tid
- kildeomtaler og kontaktinformasjon for alle våre kilder
- 4 bøker med mediestatistikk og artikler om medieutviklingen i Norge
- 2 nyhetsbrev årlig

«Både bøkene fra **medienorge** og databasen gir et enormt godt innsyn i viktige sider ved det norske mediefeltet. Personlig bruker jeg begge kildene svært ofte. Jeg forbedrer knapt nok en forelesning eller skriver en artikkel uten at jeg henter fakta fra disse kildene.»

Professor Helge Østbye, Institutt for Informasjons- og medievitenskap, Universitetet i Bergen.

Gjennom årene har **medienorge** opparbeidet et omfattende arkiv hvor data for alle medier er representert. Dataene dokumenterer mediernes innhold, struktur, økonomi og bruk. Noen data er mer «finmaskede» og går mer i dybden, mens andre gir mer generelle trender - men til sammen gir de oversikt og bidrar til å gjøre bildet av puslespillet medie-norge klarere.

www.medienorge.uib.no

Allerede i 1996 var **medienorge** på Internett. Nettsidene er bygget opp som en søkbar database der du lett kan finne frem til den informasjonen du er ute etter via en hovedmeny for hvert medium. Tilbudet er gradvis blitt utvidet og i dag ligger det 350 sider med informasjon ute på nettet.

Noen eksempler:

- opplags- og lesertall for norske aviser
- seertall for TV-kanalene
- nordmenns tilgang til IKT
- antall utgitte bøker i Norge
- TV- og radiokanalenes programprofiler
- norsk kinobesøk og -inntekter

- utlån ved norske folkebibliotek
- opplagstall for uke- og fagpresse
- mediernes reklameomsetning
- og sist men ikke minst: sammenlignbare brukstall for alle medier

På nettsidene finner du også omtaler av og kontaktinformasjon til kildene, samt en samling med over 150 pekere til relevante nettsteder i inn- og utland.

Historien - kort fortalt

medienorge - kunnskapsbase på mediefeltet ble etablert av Kulturdepartementet i 1994, etter initiativ fra daværende kulturminister Åse Kleveland. Formålet med prosjektet var å fremskaffe en relevant, pålitelig og mest mulig dekkende mediestatistikk som skulle fungere både som grunnlag for mediepolitiske beslutninger og som dokumentasjon av medieutviklingen i Norge.

Prosjektet ble plassert ved Institutt for medievitenskap ved Universitetet i Bergen fordi det da ville være uavhengig og i kontakt med fagmiljøet. Ikke minst ville en kunne samarbeide tett med den nordiske informasjonsentralen Nordicoms norgeskontor som allerede var etablert på instituttet.

«Mediestatistikkenes vakthund»

En svært viktig og nødvendig del av arbeidet ved **medienorge** er kvalitetssikring av informasjonen vi samler inn gjennom grundig sjekk av datagrunnlag og metodebruk.

«Vi i Danmark betrakter statistikportalen **medienorge.no** som et forbillede og inspirasjon til at bygge en mediestatistik-database op i Danmark.»

Julie Haagen, Mediesekretariatet i Danmark

Det hender at datamaterialet inneholder feil og mangler, eller at endringer svekker sammenlignbarheten med tidligere år. Dette kan være problematisk fordi tall og fakta i mange sammenhenger blir oppfattet som objektive sannheter uten forbehold om metode eller datagrunnlag. Resultatet kan fort bli at det oppstår misforståelser eller at slutninger trekkes på feil grunnlag.

medienorge arbeider for å skape bevissthet rundt mediestatistikkens styrker og begrensninger. Dataene vi publiserer er så langt det er mulig gjennomgått og dokumentert. Dersom vi finner endringer i metode eller begrensninger i datagrunnlaget, gjør vi brukerne oppmerksom på dette.

Kildene

medienorge er avhengig av velvilje fra kildene for å kunne tilby et bredt bilde av norsk mediesektor. De aller fleste har så langt vært positive til å skaffe til veie de opplysningene vi ber om og vi har etablert et nettverk av kilder som representerer bredden i norsk mediesektor:

- private og offentlige forskningsinstitutter
- bransjeorganisasjoner
- medieselskaper
- offentlige organer og institusjoner

«Det er ingen tvil om at **medienorge** er en viktig ressurs for å få frem et mest mulig objektivt bilde av mediebransjen i Norge. Det er et skrikende behov for en statistikk som favner alle de viktige mediekanalene. Det er viktig som forskningsgrunnlag, det er viktig for markedet og det er svært viktig for bransjeaktørene selv. **Medienorge** bør kunne være vår felles kilde. I hele min tid som bransjeaktør har jeg etterlyst et bedre samarbeid mellom de akademiske mediemiljøene og bransjen selv. **Medienorge** bør i større grad utvikles i retning av å være dette knutepunktet. Det er mitt ønske til jubilenten og mitt håp for de neste 10 årene.»

Helge Holbæk-Hanssen, fagsjef i Mediebedriftenes Landsforening

Brukerne

medienorges brukere er en sammensatt gruppe som hovedsakelig består av:

- offentlige myndigheter
- medieselskaper
- bransjeorganisasjoner
- journalister
- forskere og studenter
- medielærere og elever

Trafikken på nettsidene har vist en positiv økning de siste årene og i 2003 hadde vi totalt:

- 67 000 oppslag
- 58 unike brukere per dag

I april 2004 satte bruken av sidene ny rekord: Det ble foretatt mer enn 10 000 oppslag fordelt på 1400 ulike brukere.

«**medienorge**-basen er en viktig ressurs for studentene. Statistikkbasen gjør det lettere å legge opp prosjektarbeid for studenter på alle nivå og dermed få flere interessert i mediepolitikk og medieøkonomi. For meg som forsker er basen veldig nyttig og sparer meg for mye arbeid med å innhente grunnleggende opplysninger.»

Trine Syvertsen, medieforsker, Universitetet i Oslo

Det kommer også stadig henvendelser fra utlandet med spørsmål om norske medier. Hvordan fungerer det norske pressesystemet? Hvor mye penger bruker myndighetene på film- og musikkproduksjon? Hvor langt er Norge kommet når det gjelder digital-TV? Vi arbeider med en engelsk utgave av de viktigste nettsidene slik at også utenlandske brukere lettere kan få tilgang til dataene.

Boken «**medienorge**»

Medieutviklingen dokumenteres også i boka «**medienorge** - fakta om norske massemedier». Den første boka ble utgitt i 1995, og siden har det kommet bøker i 1997, 1999 og 2002. Bøkene inneholder en faktadel og en artikkeldel der noen av våre fremste medieforskere kommenterer og analyserer utviklingen innenfor hvert sitt mediefelt. Boka fungerer både som et oppslagsverk og brukes i undervisningen ved universitet, høyskoler og videregående skoler.

Publiseringen av årets utgave, «**medienorge 2004**», måtte dessverre utsettes på grunn av kutt i statsbudsjettet. Posten *Anvendt medieforskning og etterutdanning* fikk en reduksjon som blant flere rammet **medienorge**. Derfor er utgivelsen lagt på is inntil videre.

Nyhetsbrevet «**mediefakta**»

En til to ganger i året sender vi ut et nyhetsbrev som tar opp aktuelle tema og problemstillinger. Vi har blant annet oppsummert utviklingen innen digital-TV, satt spørsmålstegn ved norsk reklamestatistikk og gitt en oversikt over de største nordiske medieselskapene. Nyhetsbrevet sendes ut til Kultur- og kirkedepartementet, kulturkomiteen på Stortinget, medieselskap og bransjeorganisasjoner,

forskere og studenter på universitet og høyskoler, lærere og elever i videregående skole og folkehøyskoler, samt til alle våre kilder - og selvsagt til mediene selv.

medienorge i verden

medienorge deltar aktivt i internasjonalt samarbeid om mediestatistikk - først og fremst gjennom å være en del av nettverket til Nordicom, som er finansiert av Nordisk Ministerråd og har sitt hovedkontor i Göteborg. Nordicom utarbeider sammenlignbar nordisk mediestatistikk som årlig publiseres i bokserien «Nordic Media Trends». UNESCO og European Audiovisual Observatory er blant Nordicoms samarbeidspartnere.

De siste årene har **medienorge**, via Statistisk sentralbyrå, levert tall til EUs statistikk for audiovisuell sektor. Vi er også representert i rådgivende utvalg for Statistisk sentralbyrås kulturstatistikk og IKT-statistikk.

I Danmark har man lenge prøvd å etablere et «mediedanmark» etter modell av **medienorge**. Det har imidlertid tatt tid å få prosjektet på beina. Men nå er de danske kildene med på laget og en dansk statistikkportal er i ferd med å realiseres. Mediesekretariatet i Danmark regner med å ha en prototyp klar våren 2005.

Det var en flott og framtidsrettet avgjørelse tidligere kulturminister Åse Kleveland tok da hun opprettet kunnskapsbasen **medienorge** ved Universitetet i Bergen i 1994. For oss politikere er informasjonsbehovet stort og økende ettersom mediene stadig får større kulturell og samfunnsmessig innflytelse. En pålitelig dokumentasjon er da viktig og er med å danne grunnlaget for en fornuftig mediepolitikk, og ikke minst, for våre beslutninger innen denne sektoren.

Trond Giske (Ap), kulturkomiteen på Stortinget.

medienorge finansieres via Statens Medieforvaltning som en del av pressestøtten, og er faglig tilknyttet Institutt for informasjons- og medievitenskap ved Universitetet i Bergen.

medienorge

www.medienorge.uib.no

Institutt for informasjons- og medievitenskap – Fosswinckelsgt. 6 – 5007 Bergen
Epost: medienorge@informedia.uib.no – Tlf: 55 58 91 26 – Faks: 55 58 91 49